

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-8Sa/94/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1021201790
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Korčeková
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2024:1021201790.3

Uznesenie

Správny súd v Bratislave v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov, Gucmanova 670/19, priečinok 7, Leopoldov, proti žalovaným: 1/ Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov, so sídlom Gucmanova 670/19, Leopoldov, 2/ Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže, so sídlom Šagátova 1, Bratislava, 3/ Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, Bratislava, v konaní o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy, takto

rozhodol:

I. Správny súd v Bratislave z a m i e t a sťažnosť žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20.01.2023, č. k. 8Sa/94/2021 – 60.

II. Správny súd v Bratislave konanie z a s t a v u j e .

III. Správny súd vec p o s t u p u j e Krajskej prokuratúre Trnava, Dolné Bašty 1, Trnava.

IV. Žiaden z účastníkov konania n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 03.11.2021 bolo Krajskému súdu v Bratislave (ďalej aj len „krajský súd“) doručené podanie žalobcu nazvané „Žaloba/Návrh proti diskriminácii“, ktorým sa žalobca domáhal, aby súd (1) rozhodol, že napadnutý postup a rozhodnutie/opatrenie/iný zásah žalovaného v 1. rade, 2. rade a 3. rade zrušuje a záležitosť vracia žalovaným na ďalšie konanie a rozhodnutie, aby upustili od svojho diskriminačného konania a napravili protiprávny stav, resp. obnovili stav pred zásahom, (2) určil, že napadnutý postup a rozhodnutie/opatrenie/iný zásah žalovaného v 1. rade, 2. rade a 3. rade je nezákonný, (3) priznal žalobcovi právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 9 ods. 3 zák. č. 365/2004 Z. z. v celkovej výške/sume 200.000,- eur a (4) priznal žalobcovi právo na úplnú náhradu trov konania.

2. Krajskému súdu bolo dňa 20.01.2022 doručené podanie nazvané „Doplnenie proti diskriminačnej žaloby“, ktorým žalobca označil napadnuté rozhodnutie/opatrenie/iný zásah žalovaného v 3. rade o vybavenie žiadosti žalobcu o prešetrenie vybavenia jeho sťažnosti č. 6/St/2021/30-80099 zo dňa 20.12.2021, ktoré mu bolo doručené dňa 23.12.2021. Následne bolo krajskému súdu doručené dňa 27.09.2022 podanie žalobcu nazvané „Doplnenie proti diskriminačnej žaloby“ a dňa 16.12.2022 podanie označené ako „Podanie“, ktorým, okrem iného, žalobca žiadal o priznanie oslobodenia od súdneho poplatku.

3. V žalobe žalobca okrem iného uviedol, že je 13 rokov väznený. Chcel sa dať zaočkovať vakcínou Sputnik V, a preto sa na príslušnej štátnej internetovej stránke zaregistroval na očkovanie. Bol mu pridelený termín 20.06.2021, avšak nebola mu zabezpečená doprava do príslušného miesta očkovania. Preto opätovne požiadal o pridelenie termínu a miesta na očkovanie. Nezabezpečenie dopravy na miesto očkovania mu bolo odôvodnené interným predpisom vydaným generálnym riaditeľom ZVJS

č. 23/2021, podľa ktorého očkovanie väznených občanov neregistrovanými vakcínami ako Sputnik V nepovolil/zakázal. Následne mu bol oznámený pridelený termín očkovania na deň 31.07.2021, ale opäť mu nebola poskytnutá doprava do príslušného miesta očkovania. Následne už nebolo možné požiadať o pridelenie ďalšieho termínu a miesta na očkovanie vakcínou Sputnik V.

4. Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 20.01.2023, č. k. 8Sa/94/2021 – 60 vyzval žalobcu, aby v lehote 10 dní doplnil a opravil žalobu a odstránil jej neúplnosť a nezrozumiteľnosť tak, že uvedie, či mienil svojim podaním podať žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy podľa ust. § 252 a nasl. Správneho súdneho poriadku (v takom prípade, aby doplnil jej náležitosti podľa § 257 SSP a predložil splnomocnenie udelené žalobcom zvolenému advokátovi resp. advokátskemu spoločenstvu alebo potvrdenie, že žalobca má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa / diplom/ na zastupovanie žalobcu v konaní o správnej žalobe pred správnym súdom v predmetnej právnej veci) alebo antidiskriminačnú žalobu podľa ust. § 9 antidiskriminačného zákona, v spojení s § 307 Civilného sporového poriadku. Uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 08.02.2023.

5. Podaním doručeným krajskému súdu dňa 14.02.2023 podal žalobca proti tomuto uzneseniu sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že jeho žaloba obsahuje všetky zákonné obsahové náležitosti a je na súde vybrať si, ktoré druhy žaloby sú právne príslušné. Neexistuje žiadna prekážka v podobe vady žaloby, ktorá by oprávňovala ju odmietnuť, zamietnuť alebo konanie zastaviť. Zároveň žalobca spresnil, že podal jednak antidiskriminačnú žalobu, a jednak žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy v podobe neposkytnutia správnej neodkladnej zdravotnej starostlivosti bez priamej a nepriamej diskriminácie v súlade dobrými mravmi zabezpečením/poskytnutím mu služby dopravy v pridelené termíny do určených miest na očkovanie vakcínou Sputnik V (zo žaloby vyplýva, že išlo o pridelený termín 20.06.2021 do VKOC Kúpele Piešťany a pridelený termín 31.07.2021 do Epidemiologickej ambulancie ŽSK S1 v Žiline). Súd teda vychádzal z tejto poslednej úpravy žaloby.

6. Pôvodne bola žaloba podaná na Krajský súd v Bratislave. Na základe zák. č. 151/2022 Z. z. bol s účinnosťou od 01.06.2023 zriadený Správny súd v Bratislave, na ktorý prešiel výkon súdnictva z Krajského súdu v Bratislave vo všetkých veciach, v ktorých je daná právomoc správnych súdov, vrátane prejednáwanej veci. Tunajší súd uznesením zo dňa 25.10.2023, č. k. C./XX/XXXX – 81 vylúčil žalobu v časti týkajúcej sa antidiskriminačnej žaloby o zaplatenie 200.000,- eur na samostatné konanie. Vec bola následne postúpená Okresnému súdu v Trnave (uznesením zo dňa 27.10.2023, č. k. 13Sa/17/2023-63).

7. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

8. Podľa § 4 písm. a/, b/, c/, d/ a e/ SSP, orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú orgány štátnej správy; orgány územnej samosprávy, ktorými sú obce, mestá, a v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice mestské časti a samosprávne kraje; orgány záujmovej samosprávy, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy; právnické osoby a fyzické osoby, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy; štátne orgány, iné orgány alebo subjekty, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy.

9. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

10. Podľa § 18 ods. 1 SSP, ak správny súd zistí, že vec nepatrí do právomoci súdov, konanie zastaví; ak možno zistiť iný orgán, do ktorého právomoci vec patrí, správny súd mu vec po zastavení konania uznesením postúpi.

11. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „zákon o ZVJS“), zbor organizačne tvoria a) generálne riaditeľstvo, b) ústavy na výkon väzby, ústavy na výkon trestu odňatia slobody, ústav na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých a nemocnica pre obvinených a odsúdených (ďalej len „ústav“).

12. Podľa § 2 ods. 2 zákona o ZVJS, generálne riaditeľstvo a ústavy zriaďuje a zrušuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

13. Podľa § 2 ods. 3 zákona o ZVJS, Generálne riaditeľstvo riadi a kontroluje ústavy.

14. Podľa § 2 ods. 4 zákona o ZVJS, ústavy vykonávajú svoju činnosť podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov.

15. Podľa § 4 ods. 1 zákona o ZVJS, zbor v rámci svojej pôsobnosti

- a) zabezpečuje výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody,
- b) zabezpečuje ochranu objektov zboru a objektov detenčného ústavu,
- c) zabezpečuje stráženie obvinených vo výkone väzby, odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody a osôb v detencii umiestnených v detenčnom ústave a dozor a dohľad nad obvinenými a odsúdenými,
- d) zabezpečuje bezprostredné prenasledovanie obvinených na úteku z výkonu väzby, odsúdených na úteku z výkonu trestu odňatia slobody alebo odsúdených, ktorí sa nedovolenne vzdialili z otvoreného oddelenia ústavu alebo nestráženého pracoviska mimo ústavu, alebo osôb umiestnených v detenčnom ústave, ak sú na úteku z detenčného ústavu (ďalej len „osoba na úteku“),
- e) zabezpečuje penitenciárnu starostlivosť o odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody,
- f) zabezpečuje činnosti zamerané na zamestnávanie obvinených a odsúdených,
- g) zabezpečuje ochranu poriadku a bezpečnosti v objektoch súdu a objektoch prokuratúry a nerušený priebeh konania v nich,
- h) zabezpečuje ochranu verejného poriadku v blízkosti objektov zboru, objektov detenčného ústavu, objektov súdu a objektov prokuratúry, ak je to nevyhnutné na dosiahnutie účelu výkonu väzby, účelu výkonu trestu odňatia slobody, účelu výkonu detencie a nerušeného priebehu konania v objektoch súdu a objektoch prokuratúry,
- i) zabezpečuje v objekte súdu zadržanie obvineného a jeho dodanie do výkonu väzby a zadržanie odsúdeného a jeho dodanie do výkonu trestu odňatia slobody v súlade s osobitným predpisom,
- j) vybavuje sťažnosti obvinených a odsúdených podľa tohto zákona a sťažnosti podané podľa osobitného predpisu,
- k) zabezpečuje a vykonáva na území Slovenskej republiky eskorty obvinených vo výkone väzby a odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody a dodávanie osoby po výkone trestu odňatia slobody na výkon ochranného liečenia do zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti, na výkon ochrannej výchovy do výchovného zariadenia alebo na výkon detencie do detenčného ústavu (ďalej len „dodávanie osoby“),
- l) vykonáva program ochrany svedka počas výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody podľa osobitného predpisu,
- m) zabezpečuje zdravotnú starostlivosť pre príslušníkov zboru, zamestnancov zboru, obvinených vo výkone väzby, odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody a iné osoby,
- n) pôsobí vo vymedzenom rozsahu podľa osobitného predpisu ako orgán činný v trestnom konaní,
- o) odhaľuje trestné činy príslušníkov zboru a v objektoch zboru aj zamestnancov zboru, odhaľuje trestné činy obvinených vo výkone väzby a odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody a zisťuje ich páchatelov,
- p) zabezpečuje v objektoch zboru, objektoch detenčného ústavu, objektoch súdu, objektoch prokuratúry, objekte ministerstva a objekte, v ktorom sídli Súdna rada Slovenskej republiky pátranie po hľadaných osobách lustráciou v pátracích informačných systémoch vedených Policajným zborom podľa osobitného predpisu,
- q) plní úlohy na úseku boja proti terorizmu a organizovanému zločinu,
- r) spolupracuje pri plnení svojich úloh so štátnymi orgánmi, obcami, ozbrojenými silami, ozbrojenými zbormi, inými právnickými osobami a fyzickými osobami,
- s) spolupracuje s väzenskými správami iných štátov,

- t) vedie evidencie a štatistiky potrebné na plnenie úloh zboru,
- u) plní úlohy orgánu štátnej správy a iné úlohy, ak tak ustanovuje tento zákon alebo osobitný predpis.

16. Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o VTOS“) odsúdený má právo na zdravotnú starostlivosť za podmienok ustanovených osobitnými predpismi.

17. Podľa § 96 zákona o VTOS, dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu.

18. Podľa § 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre (ďalej len „zákon o prokuratúre“), pôsobnosť prokuratúry vykonávajú prokurátori dozorom nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu.

19. Podľa § 18 ods. 1 písm. a/ zákona o prokuratúre, prokurátor dozerá na to, aby v celách policajného zaistenia, v zariadeniach, v ktorých sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, ochranné liečenie, ochranná výchova alebo detencia, boli držané alebo umiestnené osoby len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy.

20. Podľa § 18 ods. 3 písm. a/ a c/ zákona o prokuratúre, prokurátor je povinný vykonávať previerky zachovávaní zákonnosti v miestach uvedených v odseku 1 alebo v odseku 2, písomným príkazom zrušiť rozhodnutie alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odseku 1 alebo odseku 2 alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom.

21. Podľa § 47 ods. 1 zákona o prokuratúre, na vykonávanie dozoru nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená (§ 18), je príslušný krajský prokurátor a v rozsahu ním určenom jemu podriadení prokurátori.

22. Podľa § 160 ods. 1 SSP, správny súd rozhodne o sťažnosti uznesením spravidla bez nariadenia pojednávania.

23. Podľa § 161 ods. 1 SSP, ak nie je sťažnosť dôvodná, správny súd sťažnosť zamietne.

24. V súvislosti so sťažnosťou, ktorú žalobca podal proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20.01.2023, č. k. 8Sa/94/2021 – 60 (ods. 5 odôvodnenia uznesenia), sa súd oboznámil s napadnutým uznesením, ako aj dôvodmi podanej sťažnosti a dospel k záveru, že sťažnosť nie je dôvodná. Vyšší súdny úradník postupoval dôsledne v súlade s ustanoveniami Správneho súdneho poriadku (najmä § 59, § 49), keď odstraňoval vady žaloby, ktorá bola neúplná a nezrozumiteľná, a zároveň vyzval žalobcu, aby predložil splnomocnenie udelené žalobcom zvolenému advokátovi resp. advokátskemu spoločenstvu alebo potvrdenie, že žalobca má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (diplom) na zastupovanie žalobcu v konaní o správnej žalobe pred správnym súdom v predmetnej právnej veci. Z uvedených dôvodov súd sťažnosť žalobcu zamietol.

25. Správny súd v Bratislave pred tým, než vec meritórne prejednal, skúmal právomoc konať vo veci žalobcu. Žalobca sa žalobou proti inému zásahu orgánu verejnej správy (v zmysle § 252 a nasl. SSP) domáhal, odstránenia iného zásahu orgánu verejnej správy v podobe neposkytnutia správnej neodkladnej zdravotnej starostlivosti zabezpečením/poskytnutím mu služby dopravy v pridelené termíny do určených miest na očkovanie vakcínou Sputnik V a určenia, že tento iný zásah je nezákonný. Bol teda toho názoru, že v predmetnej veci bolo porušené jeho právo na prístup k zdravotnej starostlivosti (očkovanie proti COVID-u 19 vybranou vakcínou).

26. Predpokladmi súdneho prieskumu a poskytnutia ochrany v správnom súdnictve je existencia rozhodnutia, opatrenia, iného zásahu orgánu verejnej správy, či nečinnosť orgánu verejnej správy v administratívnom konaní (ustanovenie § 3 SSP). Žalobou v zmysle § 252 ods. 1 alebo 2 SSP sa môže žalobca domáhať súdnej ochrany proti inému zásahu orgánu verejnej správy. Podľa § 255 ods. 2 SSP,

ak ide o iný zásah ozbrojených síl, ozbrojeného zboru alebo iného verejného zboru, je žalovaným ten orgán verejnej správy, ktorý takýto zbor riadi alebo ktorému je takýto zbor podriadený. Napriek tomu, že zákonodarca pamätal a v § 255 a nasl. SSP pripustil aj možnosť domáhať sa ochrany proti inému zásahu ozbrojeného zboru (teda aj voči konaniu zboru väzenskej a justičnej stráže), stále je pre poskytnutie súdnej ochrany v správnom súdnictve podľa uvedeného ustanovenia SSP potrebné, aby pri takomto zásahu ktorý žalobca žaluje, ozbrojený zbor vystupoval a mal postavenie orgánu verejnej správy.

27. Iný zásah vymedzený žalobcom v jeho žalobe mal byť vykonaný žalovaným v 1. a v 2. rade. Zákon o ZVJS v § 1 upravuje postavenie zboru, ako ozbrojeného zboru vykonávajúceho pôsobnosť vypočítanú v ustanovení § 4 písm. a/ až u/ zákona o ZVJS. Zbor je v zmysle § 3 zákona o ZVJS podriadený ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky. Zbor plní predovšetkým funkcie na úseku výkonu trestu odňatia slobody a výkonu väzby (zbor napr. zabezpečuje podľa § 4 písm. a/ výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody, c/ stráženie obvinených vo výkone väzby a odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody a dozor a dohľad nad obvinenými a odsúdenými, e/ penitenciárnu starostlivosť odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody, m/ zabezpečuje zdravotnú starostlivosť pre príslušníkov zboru, zamestnancov zboru, obvinených vo výkone väzby, odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody a iné osoby).

28. Zbor podľa § 4 ods. 1 písm. u/ zákona o ZVJS plní aj úlohy orgánu štátnej správy a iné úlohy, ak tak ustanovuje zákon o ZVJS alebo osobitný predpis. Zákon o ZVJS neobsahuje ustanovenie, ktoré by upravovalo pre zbor úlohy na úseku štátnej správy. Osobitné predpisy, napr. zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov, zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov, zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 475/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 221/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov (príkladmo vypočítané v poznámke 5a) k ustanoveniu § 4 ods. 1 písm. u/ zákona o ZVJS), upravujú postavenie ZVJS, ako orgánu štátnej správy. ZVJS má postavenie orgánu štátnej správy, napr. ak vykonáva úkony správcu majetku štátu (podľa zákona č. 278/1993 Z. z.), ak vykonáva povinnosti na úseku sociálneho zabezpečenia príslušníkov ZVJS (podľa zákona č. 328/2002 Z. z.), ak vykonáva povinnosti na úseku ochrany pred požiarimi (podľa zákona č. 314/2001 Z. z.). Zbor je však primárne ozbrojeným zborom vykonávajúcim predovšetkým úlohy na úseku výkonu trestu odňatia slobody. Postavenie zboru, ako orgánu štátnej správy upravujú len osobitné zákony na základe normy upravenej v ustanovení § 4 ods. 1 písm. u/ zákona o ZVJS. Zaradením tejto odkazovacej právnej normy na záver ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o ZVJS je nepochybne vyjadrená prioritná činnosť zboru, ako ozbrojeného zboru pri výkone činností vypočítaných v ustanovení § 4 ods. 1 písm. a/ až t/ zákona o ZVJS, a až druhotne ako orgánu štátnej správy podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. u/ zákona o ZVJS v spojení s osobitnými predpismi.

29. Vzhľadom na uvedené tunajší súd opätovne zdôrazňuje, že predmetom tohto konania je žaloba žalobcu v zmysle § 252 a nasl. SSP, ktorú žalobca odôvodnil na tom skutkovom základe, že Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov resp. Zbor väzenskej a justičnej stráže, pri plnení svojich úloh zmarili ako odsúdenému vo výkone trestu odňatia slobody umiestnenému v ÚVTOS a ÚVV výkon jeho práva na prístup k neodkladnej zdravotnej starostlivosti (neumožnili mu zaočkovať sa vakcínou Sputnik V). V tejto súvislosti je potrebné si uvedomiť, že zbor pri uvedených úkonoch dotýkajúcich sa práv žalobcu nemal postavenie orgánu verejnej správy a neuplatňoval pri týchto úkonoch právomoc v oblasti verejnej správy. Žalovaní v 1. a 2. rade vykonávali pôsobnosť podľa § 4 ods. 1 písm. a/ až t/ zákona o ZVJS, a teda nemali postavenie orgánu verejnej správy a neuplatňovali pri týchto úkonoch pôsobnosť v oblasti verejnej správy. Preto žalobou namietaný zásah vykonaný zborom väzenskej a justičnej stráže nemôže byť predmetom súdneho prieskumu v rámci správneho súdnictva.

30. Žalobou napadnuté konanie zboru má oporu a bolo realizované v rámci pôsobnosti zboru podľa § 4 zákona o ZVJS v spojení s Vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody (ďalej len „Poriadok“). Správny súd má taktiež za to, že zbor väzenskej a justičnej stráže mal postavenie ozbrojeného zboru, a nie správneho orgánu v oblasti verejnej správy. Konanie a prípadné rozhodovanie zboru väzenskej a justičnej stráže jednoznačne vyplýva aj z ustanovenia § 6 ods. 1 a 2 zákona o VTOS, podľa ktorých zbor ako ozbrojený zbor

zabezpečuje stráženie, dozor, dohľad a zaobchádzanie s odsúdenými a podmienky výkonu trestu a pri tejto činnosti je oprávnený odsúdenému vydávať príkazy a pokyny, uplatňovať obmedzenia podľa tohto zákona a používať donucovacie prostriedky v rozsahu a za podmienok ustanovených zákonom o ZVJS. Zbor teda uplatňoval v prípade opísanom žalobcom v jeho žalobe podľa zákona o VTOS svoju právomoc súvisiacu s výkonom trestu odňatia slobody žalobcu v predmetnom zariadení.

31. Rozhodovanie zboru, ako aj postup pri výkone jeho právomoci (v zmysle § 4 ods. 1 písm. a/ až t/ zákona o ZVJS), podľa zákona o VTOS ako osobitného vykonávacieho predpisu k Trestnému poriadku má základ v trestnom práve a je len pokračovaním trestného konania v jeho poslednej fáze, vo vykonávacom konaní zabezpečovaním výkonu trestu odňatia slobody odsúdených umiestnených v ÚVTOS. Pričom zmyslom trestného konania je spravodlivé potrestanie páchatel'ov trestných činov, zabránenie v ďalšej trestnej činnosti a náprava k vedeniu riadneho života. Avšak účelom správneho súdnictva je preskúmavanie zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy. Preskúmanie postupu a rozhodnutí zboru ako ozbrojeného zboru rozhodujúceho v trestnom konaní (v jeho poslednom štádiu) v rámci právomoci týkajúcej sa realizácie výkonu trestu odňatia slobody v správnom súdnictve, by bolo popretím zmyslu a účelu tak správneho ako aj trestného práva (k tomu Uznesenie ÚS SR I. ÚS 226/2017 z 03.05.2017). Postup zboru, ktorým sa zabezpečuje výkon trestu odňatia slobody žalobcu ako odsúdeného v ÚVTOS je postupom zákonom zmocnenej authority, ktorý nemá charakter individuálneho správneho aktu, a preto nepodlieha revízií riadnych, resp. mimoriadnych opravných prostriedkov v správnom konaní ani preskúmaniu súdom.

32. Konaním zboru mohlo byť zasiahnuté do práv žalobcu. Dodržiavanie zákona, ochrana pred nezákonnými zásahmi do práv osôb umiestnených vo výkone trestu odňatia slobody (a to aj práve osoby žalobcu), ako aj dozor nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde je držaný žalobca ako osoba pozbavená osobnej slobody, je zákonom zverené do pôsobnosti prokuratúry podľa § 4 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 18 zákona o prokuratúre. V rámci vykonávania dozoru je prokurátor povinný podľa § 18 ods. 3 písm. a/ zákona o prokuratúre vykonávať previerky zachovávanía zákonnosti v ÚVTOS a podľa § 18 ods. 3 písm. c/ zákona o prokuratúre je prokurátor povinný písomným príkazom zrušiť rozhodnutie alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov zboru alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom.

33. Právomoc správneho súdu nie je daná ani rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva, či aplikáciou európskeho a medzinárodného práva. Daná je právomoc prokuratúry vykonávať dozor nad dodržiavaním zákonnosti v predmetných zariadeniach (Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov) a to predovšetkým zákonnou úpravou § 18 a § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre a § 96 zákona o VTOS, pričom prokurátor pri vykonávaní dozoru dozerá na to, aby sa vo výkone trestu rešpektovala ľudská dôstojnosť a dodržiaval Európsky dohovor na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania. Vychádzajúc z uvedeného žalobca môže svoje žiadosti predložiť príslušnému prokurátorovi podľa zákona o prokuratúre. Z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva nevyplývalo, že by musela byť vo veci ochrany práv odsúdeného poskytnutá ochrana výlučne v rámci správneho súdnictva a prostriedkami správneho súdnictva.

34. Skutočnosť, že so žalobcom musia organizačné jednotky ZVJS zaobchádzať tak, aby neboli porušené jeho ľudské práva, správny súd nespochybňuje. Avšak ani z čl. 46 ods. 2 ústavy nevyplýva povinnosť preskúmať žalobou napadnutý postup v rámci správneho súdnictva, keď aj ústava stanovuje, ako základný predpoklad poskytnutia takejto súdnej ochrany, existenciu rozhodnutia alebo postupu orgánu verejnej správy, ktorá v prejednávanej veci (ako bolo viac krát uvedené) absentuje. Pokiaľ ide o rozhodovacu prax českých správnych súdov, tunajší súd poukazuje na to, že táto vychádza z inej zákonnej úpravy postavenia ústavov na výkon trestu odňatia slobody v českom právnom poriadku, keď vnútroštátna právna úprava v Českej republike (na rozdiel od slovenskej) výslovne stanovuje postavenie ústavu ako správneho orgánu, keď zákon č. 555/1992 Sb. v platnom znení hneď v ust. § 1 ods. 3 stanovuje, že väzenský zbor je správnym orgánom (Vězeňská služba je správním úřadem a účetní jednotkou). Rozhodovacia činnosť správnych súdov v Českej republike teda vychádza priamo z dikcie zákona, že ide o správny orgán a teda je v zásade daná aj preskúmateľnosť rozhodnutí vydaných týmto subjektom v rámci správneho súdnictva. Rovnako správny súd uvádza, že z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva nevyplývalo, že by musela byť vo veci ochrany práv odsúdeného poskytnutá ochrana výlučne v rámci správneho súdnictva a prostriedkami správneho súdnictva. Závery

vyslovené v tomto rozhodnutí vychádzajú z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR, ktorý opakovane vyslovil záver ohľadne charakteru rozhodovania a statusu ústavov na výkon trestu odňatia slobody.

35. Skutočnosti, že namietaný postup zboru, môže žalobca na ochranu svojich práv napadnúť nie správnu žalobou, ale sťažnosťou, ktorú preskúma príslušný prokurátor v rámci jeho právomoci v zmysle § 18 zákona o prokuratúre svedčí aj znenie príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky z 12.05.2010 o postupe prokurátora pri výkone dozoru prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v miestach výkonu trestu odňatia slobody (ďalej iba ako „príkaz“).

36. Podľa článku 1 ods. 2 príkazu, pri plnení úloh a vykonávaní dozoru prokurátor dozerá najmä na to, aby sa v ústave a v nemocnici dôsledne dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy vzťahujúce sa na ústavy a nemocnice.

37. Podľa článku 1 ods. 3 písm. c/ príkazu, prokurátor pri plnení úloh a vykonávaní dozoru najmä dozerá na to, aby sa vo výkone trestu rešpektovala ľudská dôstojnosť a dodržiaval Európsky dohovor na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania.

38. Podľa článku 1 ods. 4 písm. c/ príkazu, prokurátor pri plnení úloh a vykonávaní dozoru taktiež dozerá na to, aby odsúdení boli podrobení iba tým obmedzeniam, ktoré vyplývajú zo zákona o výkone trestu odňatia slobody a naň nadväzujúcich vykonávacích predpisov.

39. Podľa článku 1 ods. 4 písm. h/ príkazu, prokurátor pri plnení úloh a vykonávaní dozoru taktiež dozerá na to, aby sa dodržiavali ďalšie ustanovenia zákona o výkone trestu odňatia slobody a Poriadku výkonu trestu odňatia slobody.

40. Podľa článku 12 ods. 1 príkazu, sťažnosti na postup príslušníkov zboru pri výkone trestu odňatia slobody a petície odsúdených preveruje príslušný prokurátor podľa čl. 3. V prípade zistenia dôvodného podozrenia z trestnej činnosti postúpi vec príslušnej okresnej prokuratúre a informuje o tom nadriadenú prokuratúru. Inak na zistené nedostatky upozorní riaditeľa ústavu alebo nemocnice.

41. Podľa článku 12 ods. 2 príkazu, závažné nedostatky vo výkone trestu odňatia slobody prerokuje prokurátor osobne s odsúdeným.

42. Podľa článku 13 ods. 1 príkazu, prokurátor je povinný každú sťažnosť bezodkladne vybaviť.

43. Podľa článku 13 ods. 2 príkazu, o výsledku preskúmania prokurátor informuje sťažovateľa a zároveň ho upovedomí o prijatých opatreniach na odstránenie zistených nedostatkov.

44. Podľa článku 13 ods. 2 príkazu, v prípade potreby prokurátor zabezpečí, aby riaditeľ ústavu alebo nemocnice urobil opatrenia na zabránenie šikanovania sťažovateľa počas ďalšieho výkonu trestu odňatia slobody.

45. V nadväznosti na uvedené pri skúmaní podmienok konania tunajší súd zistil neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, a to nedostatok právomoci v zmysle § 18 ods. 1 SSP. Žalobca namietal konanie zboru, ktoré sa týka jeho kompetencie podľa § 4 ods. 1 písm. m) zákona o ZVJS (ako už bolo uvedené vyššie, nejde o právomoc v oblasti verejnej správy) a postupu podľa zákona č. 475/2005 Z. z., pričom tento predpis trestného práva stanovuje vlastný spôsob dozoru a kontroly nad dodržiavaním zákonnosti vo výkone trestu.

46. Správny súd v Bratislave konštatujúc nedostatok svojej právomoci konanie zastavil s tým, že po právoplatnosti tohto uznesenia bude vec postúpená Krajskej prokuratúre Trnava (§ 18 ods. 1 SSP).

47. Na záver správny súd zdôrazňuje, že uvedené rozhodnutie nespôsobuje stav denegatio iustitiae, najmä z toho dôvodu, že právny poriadok poskytuje žalobcovi ochranu iným štátnym orgánom, a to prokuratúrou v súlade so zákonom č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre.

48. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 170 písm. b/ SSP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko konanie bolo zastavené.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustná kasačná sťažnosť (§ 439 ods. 2 písm. d/ SPP), ani iný opravný prostriedok (§ 162 SSP).